

תשרי, תשפ"א, אוקטובר 2020

נוהל מקצוענות – PROFESSIONALISM – התנהגות לפי מידות

מקצוע הרפואה נועד לשרת את הציבור בכלל ואת ציבור המטופלים בפרט. הציבור רואה בסטודנטים לרפואה חלק בלתי נפרד מהסגל הרפואי. לכן, כמי שחשופים למטופלים (העלולים להיות פגיעים, הן נפשית והן גופנית) כבר מהשלב הראשוני של ההכשרה המקצועית, מוטלות על הסטודנטים לרפואה חובות וציפיות להתנהגויות השונות מאלו של סטודנטים במקצועות אחרים. נכון הדבר גם בעת הלימודים וגם מחוץ לסביבת הלימודים.

מקצוענות, או פרופסיונאליזם, הוא מונח המתאר את מערך האיכויות האישיות וההתנהגותיות שהציבור זכאי לצפות לו מהעוסקים במקצוע הרפואה. תכונות יסוד הדרושות לרופא או לרופאה כוללים: מחויבות (Commitment), אחריות (Responsibility), אחריותיות (Accountability) מהימנות (Credibility), אמינות (Reliability), יושר (Trustworthiness), יושר (Honesty) ויושרה (Integrity) והופעה (Appearance) אישית נאותה וכן התנהגות מכבדת למורים, עמיתים ומטופלים.

רופאים וסטודנטים לרפואה נדרשים להתנהגות מקצוענית גם מחוץ למסגרת העבודה ו/או הלימודים. המשמעות היא שיש להימנע מהתנהגויות שיש בהם כדי לערער את האמון שיש למטופלים ברופאים ובמקצוע הרפואה. לדוגמא, יש להימנע מהתבטאויות מפלות או גזעניות כלפי יחידים או קבוצות אנשים, הן בציבור, והן במדיה חברתית. כך גם נהיגה תחת השפעת אלכוהול או סמים הינה התנהגות פסולה גם מחוץ לשעות העבודה או הלימודים, ועלולה להשפיע לרעה על האופן בו הפקולטה לרפואה רואה את התאמת הסטודנט למקצוע הרפואה.

הפקולטה לרפואה ע"ש עזריאלי של אוניברסיטת בר-אילן מחויבת לקיום סביבת לימודים חיובית ומקדמת למידה, לפיתוח הידע, להכשרה ולכשירות והגישה הפרופסיונאלית (התנהגות לפי מידות) של תלמידיה.

מסמך קוד ההתנהגות הפרופסיונאלית, המפורסם באתר הפקולטה, מפרט את דרך ההתנהגות שהעוסקים במקצוע הרפואה בכל הרמות והציבור מצפים לה בהקשר לכשירותם ורמתם האתית של הסטודנטים לרפואה.

מטרתו של מסמך קוד ההתנהגות הפרופסיונאלית היא לסייע לסטודנט לרפואה להבין מהי ההתנהגות הפרופסיונאלית המצופה ממנו כסטודנט/ית לרפואה וכרופא לעתיד.

פירוט ברור של קוד ההתנהגות הפרופסיונאלית לסטודנטים לרפואה ושיתופו עם הציבור, (וכך גם יישומו מחוץ לכותלי הפקולטה והמוסדות המסונפים לה) יבטיחו שבוגרי הפקולטה יהיו ראויים לאמון המיוחד שהציבור רוחש למקצוע ולעוסקים בו.

התפתחות הסטודנט לרפואה כאדם העוסק במקצוע הרפואה מחייבת הפנמת מחויבותו למצוינות מקצועית הכוללת התנהלות פרופסיונאלית.

ולכן מצופה מכל סטודנט :

- לפתח ולהדגים דרכים מתאימות להתמודדות עם אתגרים ופיתוח חוסן אישי
- לפתח, להדגים וליישם - גישה אתית ומוסרית בלימודים
- להדגים יכולת עבודת צוות יעילה עם עמיתים
- להדגים יכולת לעבוד בשיתוף פעולה עם מטופלים ובצוות רב מקצועי - עם רופאים ובעלי מקצועות בריאות אחרים. לפתח ולהדגים יכולת לתת, לבקש ולקבל משוב בונה וכנה
- להדגים מסוגלות לזהות פערי ידע, לנהל את לימודיו והתפתחותו המקצועית.
- לפתח ולהדגים מיומנות בניהול זמן על מנת להבטיח איזון ומינון ראוי בין דרישות הלימודים לבין החיים האישיים.
- להדגים מחויבות לפעול למען בטיחות המטופלים, ולהביע באופן ראוי, במקום ובזמן המתאימים חשש לגבי פגיעה אפשרית בבטיחות המטופל.
- להיות מודע להטיות אפשריות ודעות קדומות, ולפעול למזער ככל שניתן את השפעתם.
- להיות ער להבדלים בין-תרבותיים אצל המטופלים ולנהוג ברגישות כלפי מוצאם, שפתם ותרבותם.

להלן מספר דוגמאות להתנהגויות המהוות מקור לדאגה, בירור וטיפול בכל הקשור להתאמתו של הסטודנט לתפקיד של רופא. חלק מהדוגמאות מתייחסות לסביבת הפקולטה ואתרי ההוראה, אך חשוב לזכור שהתנהגות פרופסיונאלית מצופה מסטודנט גם מחוץ לכותלי הפקולטה.

1. העדר מחויבות לתהליך הלמידה (כגון אי הגשת מטלות או הגשתן באיחור, הבעת זלזול או שימוש בשפה לא נאותה, בכיתה, בהוראה בקבוצה קטנה או בלימודים הקליניים)
2. ניהול זמן לקוי
3. היעדרות מלימודים
4. מיומנויות תקשורת לקויות
5. סירוב לקבל או לבצע המלצות חינוכיות וחוסר רצון/הסכמה ללמוד מהיזון חוזר וממשוב מעצב הניתן על ידי אחרים
6. התנהגות גסה, אלימה או תוקפנית כלפי מטופלים, עמיתים למקצוע ואנשי סגל
7. הפרעה לתהליך הלמידה בכיתה, בקבוצה קטנה או בסביבת קליני
8. שימוש פוגעני או אלימים במדיה חברתית
9. הפרת חובת סודיות ופגיעה בפרטיות, לרבות של מטופלים, חברי צוות אחרים וכל מי שעומו בא סטודנט במגע.
10. הטרדה מינית,
11. חציית גבולות בבדיקה גופנית
12. הפליה לא מוצדקת על רקע דת, גזע ומגדר.
13. שימוש לרעה באלכוהול, סמים או תרופות. כולל נהיגה תחת השפעת אלכוהול או סמים
14. חוסר אמינות או העתקות בהגשת משימות או ביצוע מבחנים
15. חתימה כוזבת של נוכחות או זיוף חתימות (של הסטודנט או של אחרים)
16. חוסר יושרה במחקר ובמטלות חינוכיות
17. מתן מידע שקרי במסמכי קורות חיים ומסמכים אחרים

18. אי דיווח או דיווח חלקי על בעיות התנהגות בעבר או בעיות רפואיות העשויות להשפיע על הלימודים או על העבודה כרופא לפקולטה
19. אי פנייה לטיפול רפואי כאשר עולה הצורך בכך

אופי הטיפול בליקויים בתחום המקצוענות מפורט בנוהל ועדת הישגים.

כל סטודנט בפקולטה, יידרש ביום הראשון ללימודים לקרוא את מסמך "קוד התנהגות מקצועית לסטודנטים לרפואה" ולאשר בחתימתו את הסכמתו לנאמר בו ולהתחייבות שלו לפעול על פיו. לא יתאפשר רישום לקורסים ללא המצאת התחייבות חתומה.

עדכון אחרון: 5.10.2020